

L'ANDART 23

5a. Biennial Internacional d'Andorra

15-9 — 15-11-2023

Memòries

Toni CRUZ (AND)

L'artista andorrà Toni Cruz participa a l'edició 2023 de la Biennial andorrana de L'ANDART amb una instal·lació que vol ser un homenatge a la indústria del tabac, un dels puntals del progrés econòmic i social del Principat.

La instal·lació ocupa un dels espais centrals de la Biennial, a l'antiga fàbrica CATSA de Sant Julià de Lòria. Un cop dins, l'escena la dominen 24 figures de malla -17 dones i 7 homes i un cavall- ocupades en l'elaboració de cigarretes, les primeres, i de cigars, els segons. Aquí és on l'homenatge que l'artista vol fer al món del tabac comença a agafar forma; perquè aquesta indústria va ser una de les primeres activitats que van permetre la incorporació de la dona al món del treball i, per tant, van posar les bases de la seva futura emancipació.

Altres figures completen la instal·lació de Cruz: Els paquetaires, amb els esquís creuats a l'esquena, el cavall, els fardos... i tots els elements propis del contraban de tabac. L'artista no s'amaça a l'hora de reivindicar una activitat que va permetre sortir de l'economia de subsistència a moltes famílies del país i que fins a la dècada de 1990 no va ser considerada il·legal a Andorra.

Les cigarretes enormes, hiperbòliques, de la façana, les figures fantasmagòriques de malla de l'interior, il·luminades amb els colors de la bandera andorrana... tot té un punt d'irreal i d'eteri. Només són reals les plantes de tabac que, penjades de cap per avall com als assecadors, embolcallen l'escena. La mata de tabac és l'únic element de la instal·lació que no està recreat, sinó que se'ns presenta tal i com és.

D'aquesta manera, l'escultor andorrà, convida a dirigir la mirada cap a tot allò que hi ha darrere del producte, cap al procés de fabricació, cap a l'ànima del món del tabac.

“L'empremta humana sobre el món és efímera. La natura, impertorbable, observa el desfilar dels fantasmes de malla per les antigues sales de les CATSA.”

Cruz, habitual de les diferents edicions de la Biennial, treballa habitualment la tècnica del buidatge i les accions que se'n deriven, com ara el repussat i les soldadures elèctriques i autògenes, que permeten a l'artista crear obres més plàstiques.

ORGANITZA

REUNIÓ DE PAPAIA

PATROCINA

FUNDACIÓ
SORIGUÉ

SANT JULIÀ
DE LÒRIA

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura i Esports

mútua
elèctrica